

POLITSEI- JA PIIRIVALVEAMET

Angelika Timusk
Riigihangete Vaidlustuskomisjon
vako@fin.ee

Teie 18.08.2025 nr 20-2.38/42-10

Meie 22.08.2025 nr 20-2.38/42-12

Aleksei Rozenberg
Juhatuse liige
Pet Nutrition OÜ
e-post: aleksei@husse.ee

Täiendav vastus vaidlustusele

Politsei- ja Piirivalveameti vastus vaidlustusele riigihankes „Kuivtoidu ostmine teenistuskootele“, viitenumber 296203

Hankija: **Politsei- ja Piirivalveamet**
registrikood: 70008747
Pärnu mnt 139, 15060 Tallinn
e-post: ppa@politsei.ee

Hankija esindaja: Kätlin Koidumäe
hanke- ja lepingutalituse jurist
Politsei- ja Piirivalveamet
e-post: katlin.koidumae@politsei.ee

Vaidlustaja: **Pet Nutrition OÜ**
Registrikood: 16875195
Pärnu mnt 186
11314 Tallinn

Vaidlustaja esindaja: Aleksei Rozenberg
Juhatuse liige
Pet Nutrition OÜ
e-post: aleksei@husse.ee

1. ASJAOLUD

- 1.1 Riigihangete vaidlustuskomisjon on edastanud Politsei- ja Piirivalveametile (edaspidi hankija) riigihankes „Kuivtoidu ostmine teenistuskootele“, viitenumber 296203 (edaspidi riigihange) esitatud vaidlustusega seoses kirjaliku menetluse teate ja andnud tähtaja täiendavate selgituste ja dokumentide esitamiseks kuni 18.08.2025 ja selleks tähtajaks laekunud seisukohtadele vastamiseks kuni 22.08.2025.

- 1.2 Vaidlustaja on esitanud 18.08.2025 vastuse hankija vastusele riigihanke vaidlustuses ja taotluse menetluskulude väljamõistmiseks.

2. Hankija täiendav seisukoht

Hankija jääb täielikult 13.08.2025 vaidlustuse vastuses 20-2.38/42-8 esitatud seisukohtade juurde ning soovib tulenevalt vaidlustaja 18.08.2025 vastusest tuua välja veel järgmist:

2.1 Vastuväide lõheõli välistamise kohta

2.1.1. Hankija on teabevahetuse (nr 988014) kaudu pakkuja küsimusele vastates selgitanud, et välistus hõlmab ka *lõhe (ja mistahes kala) -õli*. Teabevahetuse kaudu antud selgitus oli vaidlustajale enne pakkumuse esitamist teada. Vaidlustaja ei esitanud selle kohta täiendavaid küsimusi ega pretensioone enne pakkumuse esitamist.

Hankija selgitab, et **selgituse andmine ei ole RHAD-i muutmine** nagu arvab ekslikult vaidlustaja. Tegemist oli teabevahetuse (nr 988014) kaudu selgituse andmisega, millest tulenevalt oli vaidlustajale teada, et hankija ei aktsepteeri kalaõli nimetatud tootes. Teabevahetuse kaudu (nr 988014) selgitati vaid, kuidas tingimust tuleb tõlgendada, mitte ei kehtestatud uut tingimust. Täpsustavate küsimuste esitamine ja neile vastamine ei ole hankemenetluses keelatud, vaid pigem soovitud. Hankija on pakkumuste hindamisel seotud RHAD-s sätestatud nõuetega ja teabevahetuse käigus antud selgitustega ning vaidlustaja pakkumus on hankija poolt tagasi lükatud seoses selle mittevastavusega RHAD-s seatud nõuetele.

2.1.2. Vaidlustaja viitab, et **teise toote puhul oli „lõheõli“** eraldi välistusena kirjas ning seeläbi on hankija loonud olukorra, kus RHAD on sisemiselt vastuoluline. Tegemist on tundlikule koerale mõeldud tootega, milles on peale kalatoodete välistatud muuhulgas ka mereannitooted ning merevetikad. See, et hankija on kala- ja mereannitoodete vaba kuivsööda puhul välja toonud peale kala ka lõheõli kinnitab vastupidi seda mida hankija on kala puhul silmas pidanud ehk välistatud on ka kalast valminud õli. Lisaks tuleb sõna muuhulgas mõista selliselt, et see ei ole lõplik loetelu vaid toodud on näited välistustest. Kui hankija on toote puhul välistanud kala, siis on välistatud kõik tooted, mis on valminud kalast, on selleks siis lõheõli või mõni teine kalatoode.

Hankija ei nõustu vaidlustaja väitega, et RHAD on vastuoluline, kuna kirjelduse koostisosade eraldi nimetamine on üksnes täpsustav ja näitlik asjaolu, mistõttu ei ole tegemist vastuoluga. Siinjuures ei ole hankijal RHAD-s sätestatud tingimustes kaalumise kohta. Kala on tootes välistatud koostisosa, seega ei saa kalaõli sisaldus tootes olla 1 % vaid sisaldus tootes peab olema 0 %. Kui hankija kaaluks sellise pakkumuse puhul pakkumuse vastavaks tunnistamist, siis oleks selline käitumine ebavõrdne kohtlemine teiste pakkujate suhtes, mis ei ole RHS-i kohaselt lubatud.

2.1.3. Hankija selgitab, et ta ei ole **vaidlustajat alusetult süüdistanud**, vaid viidanud hoolsa pakkuja kohustusele tutvuda RHAD-ga ja esitada vajadusel küsimusi, ettepanekuid või vaidlustada RHAD enne pakkumuse esitamist RHS § 185 lg 2 alusel. Kui vaidlustaja hinnangul ei olnud kalaõli välistamine kooskõlas RHAD-ga, oli tal õigus selle kohta teabevahetuse kaudu

täpsustusi küsida ja seda vaidlustada. Seda tegemata jättes ei saa pakkuja panna hankijale vastutust oma subjektiivse tõlgenduse eest.

2.1.4. Komisjoni määruse (EL) nr 68/2013 **söödamaterjalide kataloogi** kohaselt kuuluvad ühte rühma kala ja kalast saadud tooted. Määruse punkti 10.4.6 kohaselt on kalaõli- *kaladest või nende osadest saadud õli, mida on vee eraldamiseks tsentrifuugitud (võib sisaldada liigile iseloomulikke osiseid, nt tursamaksaõli)*. Eelnevast tulenevalt kalaõli on söödamaterjalide kataloogi kohaselt kalast saadud toode ning kala välistades on hankija automaatselt välistanud ka kalast saadud tooted, sealhulgas kalaõli.

Antud **kalavälistus** on kehtestatud kooskõlas hankija eesmärgiga tagada kõigi hangitavate toodete ohutus ning sobivus sihtkasutajatele (teenistuskoad), kellel on kala ja kalatoodetega seotud terviseriskid, sealhulgas kalavalguallergia. Kalaõli võib sisaldada kalavalkude jääke, mis võivad põhjustada tundlikel loomadel allergilisi reaktsioone- sarnaselt tervele kalale või kalajahule.

Siinjuures vaidlustaja väited lõheõli „ohutuse“ ja hüpoallergeensuse kohta ei muuda asjaolu, et lõheõli on kalast pärinev toode ning kuulub seetõttu kalavälistuse alla. Allergeenide risk ei piirdu ainult valguosakestega. Ka rafineeritud kalaõli võib sisaldada jälgi valkudest, mis on allergiat käivitavad, seega täielikku allergeenivabadust kalapõhiste toodete puhul ei saa tagada. Vaidlustaja viitab Lisa 1 Tracomex B.V. spetsifikatsioonile kinnitab küll toodete puhtusastet ja tehnilisi kvaliteedinäitajaid, kuid ei kõrvalda asjaolu, et tegemist on kalast saadud tootega. Lisaks kinnitab ka kõnealune dokument hankija seisukohta, et kalaõli näol on tegemist kalatootega: *“Fish oil is applied as fat source in feedstuff”*. Väide, et lõheõli võib (kala) allergikutele kasulik olla, ei ole õiguslikult ega RHAD-i kohaselt relevantne. Hankija ei hinda mitte toote võimalikke kasulikke omadusi, vaid vastavust RHAD-i tingimustele. **Välistus „kala“ tähendab, et kala ega kalast pärinevaid komponente ei ole lubatud kasutada.**

2.2. Vastuväide 7% kõrvalekalde arvutamise kohta

2.2.1. Hankija ei nõustu vaidlustaja väitega, et 7% kõrvalekalde tingimus oli algusest peale mitmetähenduslik ja tõlgendus on meelevaldne. Hankija on esitanud nõuded RHAD-i osaks olevates dokumentides tehnilises kirjelduses ja pakkumuse maksumuse vormil (näidisostukorv), kus on välja toodud täpsemad nõuded 5 eri liiki kuivsöödale ja lisanud täpsustuse, et **aktsepteerib toote koostisosade kuni 7% kõrvalekallet**. Seega hankija aktsepteerib nimetatud vormil esitatud numbriliste näitajate kuni 7% kõrvalekallet ning on lähtunud matemaatilisest valemist, milles leitakse protsent lähtudes numbrilisest näitajast (arvust). Näide: 7% kõrvalekalle tähendab, et maksimaalne lubatud kõrvalekalle 23%-st on 1,61% (ehk 21,39%), mitte 4 (protsendipunkti).

2.2.2. Hankija ei nõustu vaidlustaja väitega, et hankija tõlgendus oleks segane ja uus tingimus. Hankija on kohaldanud arvutuskäiku vastavalt hanke alusdokumentides sõnastatule (hankija aktsepteerib toote koostisosade kuni 7% kõrvalekallet), näiteks arvutuskäiguga: 30% lihasisalduse lubatav 7% kõrvalekalle on $30 \times 0,07 = 2,1$ ehk madalaim aktsepteeritav lihasisaldus tootes oleks olnud 27,9%. Hankija ei loonud oma 13.08.2025 vastuses uut tingimust vaid selgitas vaidlustajale, millest hankija on lähtunud kõrvalekalde protsendi arvutamisel.

Hankija ei ole RHAD-i osaks olevates dokumentides sõnastanud, et lubab kuni 7 protsendipunktilist kõrvalekallet. Kui hankija oleks soovinud lubada tootes kõrvalekallet 7 protsendipunkti võrra, siis oleks ta selle ka vastavalt kirja pannud, mis oleks aga muutnud koostisosadele esitatud nõude sisutühjaks. Mõistlikult tingimust tõlgendades peab olema arusaadav hankija soov saada tooted, millel ei ole märkimisväärselt suurt kõrvalekallet hankija

soovitud miinimumist. Vaidlustaja tõlgendus arvutuskäigust protsendipunktidega võimaldanuks esitada tooteid märkimisväärselt ja oluliselt väiksemate hankija soovitud toitainete osakaaludega. Hankija lubatud kõrvalekalde arvutus mõne protsendi ulatuses on seevastu väiksemas ulatuses ja ei muuda toote kvaliteedi omadusi oluliselt või märkimisväärselt ja on kooskõlas hanke eesmärgiga osta kõrge kvaliteediga tooteid tundlikele teenistukoortele.

2.2.3 Hankija ei nõustu vaidlustaja väitega, et tema pakkumused on vastavad, kuna tema esitatud toode ei vastanud miinimumnõuetele isegi lubatavat kõrvalekalle arvestades.

Vaidlustajal oli pakkumust esitades teada, et tema toodetes esineb koostisosades kõrvalekalle ning tal oli võimalus täpsustada teavevahetuse kaudu kõrvalekalde arvutamise täpset tõlgendust, kuid selle kohta ei esitatud hankijale ühtegi küsimust. Vastupidiselt 07.08.2025 vaidlustuses esitatud seisukohale, et hankija matemaatiline arvutuskäik on meelevaldne, ebaõige ja õigusvastane, nõustub vaidlustaja nüüdseks ka ise, et hankija matemaatiline tõlgendus oli siiski korrektne.

Veel juhib hankija tähelepanu, et olenemata kumba kõrvalekalda arvutamise meetodit kasutada on pakumus siiski **mittevastav, kuna pakkumuse toode sisaldab kalaõli**. Kui kalatoodete sisaldus tootes on välistatud, siis ei või seda tootes sisalduda ka väga vähesel määral. Riigihankes ei ole lubatud tingimuslike pakkumuste esitamine ning hankija on kohustatud tingimustele mitte vastava pakkumuse tagasi lükkama RHS § 114 lg 2 alusel.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kätlin Koidumäe
arendusosakond, hanke- ja lepingutalitus,
lepingute grupp
jurist

Lisa:
Volikiri

Kätlin Koidumäe, 6123038, katlin.koidumae@politsei.ee